

Provkonstruktion

Årskurs: 7

Ämne: Biologi

Tema: Sjukdomar och störningar i organsystemen

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper kring vanliga sjukdomar och störningar i människokroppens organsystem, inklusive orsaker, symptom och förebyggande åtgärder. Provets mål är att säkerställa att eleverna kan tillämpa sin förståelse för hur livsstilsval påverkar hälsan.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna provkonstruktion syftar till att ge eleverna förståelse för vanliga sjukdomar och störningar som påverkar människokroppens organsystem. Fokus ligger på att identifiera orsaker, symptom och förebyggande åtgärder samt hur livsstilsval kan påverka hälsa och välbefinnande.

Kunskapskrav

Eleven kan beskriva vanliga sjukdomar och störningar kopplade till människokroppen och ge exempel på deras orsaker och symptom. Eleven kan också resonera kring hur livsstil och kost kan påverka hälsotillståndet.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande sjukdomar innebär en förträngning av luftvägarna?
A) KOL
B) Stroke
C) Hjärtinfarkt
D) Diabetes

Rätt svar: A

2. Vad är ett typiskt symptom på astma?

- A) Huvudvärk
- B) Bröstsmärta
- C) Andnöd
- D) Illamående

Rätt svar: C

3. Vilken sjukdom påverkar hjärtats förmåga att pumpa blod effektivt?

- A) Hypertoni
- B) Astma
- C) KOL
- D) Lunginflammation

Rätt svar: A

4. Vilken livsstilsfaktor bidrar mest till att förebygga hjärt- och kärlsjukdomar?

- A) Rökning
- B) Regelbunden motion
- C) Överdriven alkohol
- D) Stress

Rätt svar: B

5. Vad är en vanlig orsak till lunginflammation?

- A) Bakterier eller virus
- B) Brist på motion
- C) För hög sockerhalt
- D) Magsyra

Rätt svar: A

6. Vilken av följande är en riskfaktor för stroke?

- A) Hög kolhydratsintag
- B) Fysisk aktivitet
- C) Övervikt
- D) Grönsaker

Rätt svar: C

7. Vad handlar hypertoni om?

- A) För lågt blodtryck
- B) Högt blodtryck
- C) Diabets
- D) Depression

Rätt svar: B

8. Vilket av följande symptom indikerar oftast en hjärtinfarkt?

- A) Hosta
- B) Bröstsmärta
- C) Illamående
- D) Trötthet

Rätt svar: B

9. Vad rekommenderas för att minska risken för sjukdomar i cirkulationssystemet?

- A) Öka mängden fett i kosten
- B) Motionera regelbundet
- C) Ha en stillasittande livsstil
- D) Dricka alkohol i stora mängder

Rätt svar: B

10. Vilken sjukdom är kopplad till förstörade luftvägar?

- A) Astma
- B) Diabetes
- C) KOL
- D) Stroke

Rätt svar: A

11. Vad är en föreslagen förebyggande åtgärd för att bekämpa sjukdomar?

- A) Äta skräpmat
- B) Sova mindre
- C) Regelbunden träning
- D) Stressa mer

Rätt svar: C

12. Vilket av följande är en vanlig orsak till hypertoni?

- A) För mycket motion
- B) Ohälsosam kost
- C) Att dricka vatten
- D) Rökfria miljö

Rätt svar: B

13. Vad karaktäriserar KOL?

- A) Att tankarna inte alltid är klara
- B) En luftvägssjukdom
- C) Övervikt
- D) För låg sockernivå

Rätt svar: B

14. Vad kan livsstilsval påverka?
A) Endast fysisk hälsa
B) Endast mental hälsa
C) Både fysisk och mental hälsa
D) Inget

Rätt svar: C

15. Vilket symptom kan peka på lunginflammation?
A) Muskelvärk
B) Huvudvärk
C) Hosta med slem
D) Klåda

Rätt svar: C

Resonerande frågor

1. Beskriv skillnaden mellan astma och KOL och ge exempel på hur de påverkar livskvaliteten.
Syftet är att eleverna ska visa förståelse för två olika sjukdomar och deras inverkan.
2. Diskutera hur livsstilsval kan bidra till att förebygga sjukdomar i cirkulationssystemet.
Här ges eleverna möjlighet att resonera kring preventiva åtgärder.
3. Ge exempel på hur man kan informera andra om vikten av en hälsosam kost.
Detta ger eleverna tillfälle att tänka på folkhälsa och dess betydelse.
4. Analysera hur stress kan påverka kroppens organsystem.
Frågan är avsedd att låta eleverna reflektera över sambanden mellan psykisk och fysisk hälsa.
5. Förklara hur idiopatisk hypertension skiljer sig från sekundär hypertension.
Denna fråga uppmanar eleverna att tänka på olika orsaker bakom ett hälsoproblem.
6. Diskutera effekten av tobaksbruk på andningssystemet.
Detta ger eleverna möjlighet att koppla livsstil och hälsokonsekvenser.

7. Reflektera över samhällets ansvar att främja god hälsa bland ungdomar.
Eleven ska resonera kring samhällsansvar och dess betydelse för individens hälsa.

8. Hur kan besök hos vårdpersonal bidra till att minska riskerna för sjukdomar?
Frågan ger eleverna teoretiska och praktiska kunskaper om hälso- och sjukvård.

Bedömning

Provets faktafrågor är värda 1 poäng vardera och resonerande frågor är värda 2 poäng vardera. För att nå betyg E krävs totalt minst 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Biologi](#)